

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Promptuarium allegoriarum sacrarum praecipua fidei
christianae capita illustrantium: indice quadruplici
instructum post editiones 5 revisum, iam septimo
recusum**

Botsack, Johann

Francofurti ad Moenum, 1678

Articvlvs XI.

[urn:nbn:de:bsz:31-142795](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-142795)

ARTICULUS XI.
DE PASSIONIBUS CHRISTI IN
iudiciis, ecclesiastico, politico, & extra
urbem.

IN CHRISTUM FALSA TESTI-
monia dicta.

751. *In sanguine hœdi vestem Josephi fratres tinxerunt, Gen. 37. v. 31.* Ita Judæi innocentissimi Christi vestes purissimas, suo ipsorum sanguine tinxerunt, quando mendaciis eum profciderunt, ex agno immaculato improbum hœdum fecerunt.

752. *Similis typus est in Jeremia cap. 8. v. 18.* usque ad finem capituli.

753. *In Nabatbo, 1. Reg. 21. v. 13.*

PETRI LAPSUM, RESIPI-
scentia.

754. *Math. 14. v. 30. 31. Petrus in ambulans aquis, magnum vidit ventum, quo territus, mergi cœpit; sed Christus dextra apprehensum servavit.* Ita in passione

1. Cum Christo ambulare voluit Petrus in mari passionis, in quo venti illi Judæi, Pharisei contra Christum depræliabantur.

2. Sed vidit *Magnum ventum*; Ventus ancillæ verba: *Magnus* ille Petro, quia per fidei imbecillitatem Christus illi videbatur *parvus*.

3. *Mersus* ergò est Dominum abnegans: sed Christus eum sustentavit, oculis misericordiæ respexit.

755. *Abimelech à muliere occisus est, Jud. 9. v. 53.* Apostolorum præcipuus Petrus spiritualiter est occisus à muliere, ancilla ostiaria. O imbecillitas humana quanta!

756. *Moses petram percussit, qua aquam emisit, Num. 20. v. 11.*

20. v. 11. Jubare vultus sui misericordis Christus Petrum percussit & *pœnitentiæ aquam* emisit.

757. *Pœnitentia Petri sacrum est Balsamum, quod ipsius cor penetravit & calefecit, quæ vis balsami propria. P. Aeginæta lib. 7. p. 466. Locorum sacrorum autopta autores, balsami frondem, si ad solem declinetur, ilico balsamum emittere fragrantissimum, cujus tanta vis sit penetrandi, ut solidam manus partem permeet & penetrationis evidentem in altera parte manus significationem iudiciumque ostendat.* In peccato abnegationis sepultus erat Petrus (omnis enim peccans spiritualiter moritur & sepulturæ spirituali debetur) Christus cum balsamo pœnitentiæ unxit, ad se reflexit, (pœnitentia namque balsamum abigens peccati fetorem & reddens fidei odorem; hoc balsamum semper in theca cordis tui gestandum, Psal. 32. v. 5. quotidieque per gemitus intimos aperienda, dicendo *Domine dimitte nobis debita nostra!*) ut justitiæ solem: Hoc ergo pœnitentiæ balsamum, non solum cor penetravit; sed etiam oculos lachrymarum amararum flumine mundavit.

PETRI LAPSUS CUM ADAMI
confertur lapsu.

758. 1. *Ob personam convenientiam:* Adam DEO charissimus in statu innocentiae: Ita Petrus Christo, de quo præclaram edidit confessionem, Matth. 16. v. 16.

2. *Ob lapsus prævisionem:* prævidit Adami lapsum Deus, ideoque filium prædestinatum, Rom. 1. v. 2. prævisum, 1. Petr. 1. v. 20. mittere decrevit: sic Petri lapsum Christus, Marc. 14. v. 30.

3. *Ob lapsus causationem.* Adam à muliere seductus, 1. Tim. 2. v. 14. Sic Petrus ab ancilla.

4. *Ob lapsus quantitatem.* Tria potissimum peccata

ta involvit lapsus Adami; Gulam, superbiam, inobedientiam: sic Petri trina abnegatio.

5. *Ob conversionis paritatem.* Ambulantem animadvertit Deum in Paradiso, vocem audivit. Adam, ubi es; Receptus in gratiam est: Ita & Petrus.

CHRISTUS IN JUDICIO INVICTUS, & in domo Caiphæ.

759. 1. *Malefici non potuerunt stare coram Mose,* Exod. 9. v. 11. Tales Judæi fuerunt, verè malefici, harioli inobedientiam, 1. Sam. 15. v. 23. qui falsis accusationibus suis contra Christum stare non potuerunt. *Imago quoque impiorum est* in extremo Judicio, coram Mose eos accusaturo, Johan. 5. v. 45. stare non valentium, Psal. 1. v. 5.

2. *In domum Caipha abductus Christus, sicut arca in templum Dagonis,* 1. Sam. 5. v. 4. quem prostravit: Ita Christus pastorum illorum idola planè responsis suis confudit, de quibus Zach. 11. v. 17. *O pastor & idolum!* Tunc verè stetit DEUS in synagoga DEORUM, Psal. 82. v. 1.

CHRISTUS TACENS IN passione.

760. Job. 31. v. 34. *Tacui Job ad despectionem propinquorum.* Propinqui Christi, Judæi fuerunt carnis illa propinquitate, Rom. 9. v. 5. ad quorum irrisiones tacuit Christus, velut ovis ad mactationem, Esa. 53. v. 7. 1. Petr. 2. v. 23. patientissimus fuit.

CHRISTUS PILATO A JU- dæis traditus.

761. *Siphai Davidem Sauli tradere volebant,* Psal. 54. v. 1. 2. Confer. 1. Sam. 23. v. 19. c. 26. 1. Tales Siphai erant Judæi, qui Christum in manus Pilati tradere voluerunt, ut occideretur. Confer. Jud. 15. v. 12. 13. Simson
operâ

operâ Judæorum in Philistinorum traditus manus. Ita Christus: Hic verè Simson,

1. *Nomine*. Virum solis hoc significat, Christus ipse Sol est, Malach. 4. v. 2.

2. *Dominatione & munere*. Judex erat & Dominus in Israel: Christus est Dominus dominationum & Rex regum, Apoc. 17. v. 14. à Deo factus, Actor. 2. v. 36. in judicio omnibus declarandus: Actor. 17. v. 31. ut judex universæ terræ, Gen. 18. v. 25.

3. *Solâ ligatione*. Judæi Simsonem tantùm ligarunt: ligatum in manus tradiderunt Philistinorum: Ita quoque Judæi, (quod comparationis hujus caput præcipuum est;) Christum solùm ligare potuerunt: lapidibus obruere, aut de monte præcipitem agere, ut aliàs ab iisdem tentatum, Luc. 4. v. 29. Joh. 8. v. 59. minime potuerunt.

4. *Vinculorum quantitate*. Duobus novis funibus ligatus Simson est: Christus duobus funibus pro nobis ligatus est.

1. *Obedientia* filialis Philip. 2. v. 8. 2. *Amoris* Joh. 15. v. 13.

5. *Philistinorum* ob captum Simsonem gaudio: Idem Judæorum fait de Christo. Adi milites in prætorio, *Divina nobis Christe, quis sit, qui te percussit!* ingeminantes, Matth. 26. v. 68.

6. *Solemni victoriâ & triumphô*: de hoc agetur infra articulo de statu exaltationis.

CHRISTUS VESTIBUS PRO nobis spoliatus.

762. *Vestimenta Jacobi fragrantem odorem spirarunt*, Gen. 27. v. 27. Christi vestimenta exuta odorem fragrantia spirarunt Deo patri, cui se filius exinanivit, Ph. 2. v. 8. & obtulit in odorem *bona fragrantia*, Eph. 5.

V. 24

v.2. Nobis spargunt odorem solatii contra spiritualem nuditatem peccati.

IN PRÆTORIO VESTIBUS

exutus.

763. *Iosephum vestibus exuerunt fratres*, Gen. 37. v.23. Sic Christus nostri causâ vestibus spoliatus est, ut nos indueret vestibus justitiæ & salutis, Esa. 61. v.10. & ne nudi ambulemus, Apoc.16. v.15. qui nuditate & confusione pleni eramus Ezech.16. v.7.

VESTIS CHRISTI PURPUREA

Marc.15.v.17. significat

764. 1. *Regiam maiestatem*. Purpura enim olim regum erat, Cant.7.v.5. quod Dominus Dominorum sit & rex regum, Apocal.19.v.16. *Daniel purpura induebatur*, exitium regi prædicens, Dan.5.v.29. Ita Christus genti Judaicæ prædicens excidium in passione, purpurâ ornatus est.

2. *Mysticam significationem*. Salomon fecit sibi lecticam, cuius sedes purpurea fuit, Cant.3.v.10. Christi vestis purpurea vere est sedes animæ purpurea, in qua placide quiescit, quia talibus indumentis indui voluit Salvator, ob nostram nuditatem: Exui iisdem ob peccati gravitatem, quod nos omni exuit justitiâ: Hâc est Christus exutus, factus pro nobis peccatum, 2. cor. 5, 21

3. *De vermiculo Purpura*; concha purpura, nisi uno lapidis ictu percutiatur ad necem, non dat colorem aptum tingendis vestibus; Ita Christum mori oportuit, ut suo sanguine nostras vestes tingeret, Apoc.7. v.14. in suam gloriam intraret, Luc.24.v.26. Et nos cum illo, Joh.17.v.24. Eph.2.v.6.

4. *Concha purpura* in nassam sponte se ingerit, capitur: Sic Christus sponte passus, Joh.10.v.18. Psal.40. v.9. captus est, ut nos redimeret.

5. Pur-

5. Purpura simulac moritur, succum illum vestibus tingendis aptum præbet: Ita Christus in morte sua omnia nobis communicavit: succum illum, quo tingimur, lavamurque, 1. Joh. 1. v. 7.

CHRISTUS VESTIBUS INDU- tus in Passione.

765. Zach. 3. v. 3. *Iosua Sacerdos immundis vestibus indutus erat.* Christus verus Iosua & Sacerdos noster, peccatorum nostrorum mole gravatus, vere impuris vestibus indutus fuit. Coccinea enim vestis, quam ipse induit, Matth. 27. v. 29. magnitudinem peccatorum nostrorum designat, quæ sunt sicut coccinum, Esa. 1. v. 18. At sanguine Christi lota, quem lana coccinea & hyssopus, Hebr. 9. v. 19. adumbrarunt, nive candidiora fecit, Psal, 51. v. 9.

Alba vestis significat:

1. Christi innocentiam, Esa. 53. v. 9.
2. Majestatem regiam, Apoc. 17. v. 14.
3. Castitatem summam: quam notat albus color.
4. Immoralitatis gloriam, Act. 1. v. 10. Apoc. 7. v. 9.

Has vestes Judæi in Christo, sicut Michal in Davide, ludificati sunt, 2. Sam. 6. v. 16.

BARRABAS DIMISSUS,

Christus occisus.

766. Levit. 16. v. 20. *Duorum hircorum alter in desertum dimittebatur liber, alter occidebatur.* Liber hircus Barrabas erat, à Judæis dimissus in desertum, remissus feris infernalibus, cumque sine dubio in æternum exitum præcipitarunt. Hircus occisus autem Christum præfiguratur.

Verè tunc impletum vatis oraculum, Jer. 12. v. 3.
Hæc editas mea facta est mihi, sicut leo in sylva.

1. Ha.

1. *Hæreditas* Judæi erant, Deut. 9. v. 26. 1. Reg. 8. v. 51. Jerem. 10. v. 16.

2. *Factæ* est hæc sicut Leo in sylva.

1. *Interna animi savitia*, & cupiditate sanguinolenta, Psal. 17. v. 12.

2. *Rugitu*: Hinc voces illæ: *Crucifige, crucifige.*

3. *Crudeli laceratione*. Ita Christus in cruce laceratus, Psal. 22. v. 14.

CHRISTI CORONA SPINEA

significat

767. 1. *Regni Christi* in hac terra *humilitatem*, Luc. 12. v. 32.

2. *Regiam majestatem*, cujus corona index. Apoc. 19. v. 12.

3. *Nostrum à peccatorum spinis & aculeo mortis defensionem*; ideo spineam coronam gessit, quia de peccato & morte triumphum egit, 1. Cor. 15. v. 55.

4. *Nostrarum miseriarum* in gloriam *conversionem & commutationem*: Per tribulationes regnum Dei ingredimur, Act. 14. v. 22. Joh. 16. v. 20. *Mærorum in gaudium convertetur*. Qui hac in vita crucis portat spinas, in altera accipiet vita gloriæ coronas. Si patimur, conglorificamur, Rom. 8. v. 17. 18. 2. Cor. 4. v. 17. 2. Tim. 2. v. 12. *Tene ergo, quod habes*, ne alius, *ni recte pugnes* 2. Tim. 2. v. 5. tuam coronam accipiat, Apoc. 3. v. 11.

5. *Arietis*, quem Abraham vidit, *præfigurationem completam*, Gen. 22. v. 13. *Noster aries* hælit inter *vespres peccatorum* angorumque variorum: Nos liberi dimissi, ut Isaac, in Isaac vero; cujus merito liberatis nobis risum lætitiæ spiritualis Deus paravit, Luc. 2. v. 10.

6. *Veteres coronabant victimas*, Plinius lib. 16. cap. 4. No-

Nostri victima coronanda fuit coronâ spineâ, ut stultam peccatorum nostrorum viam lucret, Prov. 15. v. 19.

7. *Nostri coronationem*, Psal. 103. v. 4. ut nos gratiâ & misericordia coronemur, Christus immisericordi coronâ spineâ coronatus est.

ARUNDO.

768. 1. *Christi regnum abjectum*, vile & contemptum in mundo significat, Luc. 12. v. 32.

2. *Christi mansuetudinem*, non abjectis fragiles & infirmos in fide, Esa. 42. v. 3.

DUORUM LATRONUM

unus receptus.

769. *Pistorum princeps & pincernarum dux cum Iosepho in carcere fuerint*, Gen. 40. v. 21. 22. *Ille reiectus, ad supplicium raptus est, hic vero in gratiam rediit cum rege*: Ita cum Christo duo malefici fuerunt in carcere crucis, quorum alter ad æternum supplicium per æternum raptus, alter in regnum cœlestis cum Christo ingressus est.

CHRISTUS AD CRUCEM

eductus.

770. *Jonas è navi projectus in mare est, ut fluctus maris cessarent*: Jon. 1. v. 15. Christus vere est talis Jonas,

1. *Nomine*. Jona columbam significat: Christus vere est columba simplicitate & mansuetudine, Matth. 11. v. 29.

2. *Mare hoc est iræ divinæ*, in quod Christus projectus, continuò cessavit & ecclesiæ navis liberata est, quæ aliàs absorpta Act. 20. v. 28. *sanguine suo redemit ecclesiam*. In hoc mari iræ divinæ jactabatur in passione Christus, planè in idem dejectus est, quando in crucem actus, persensit fluctus illos; unde exclamat, *Deus meus!* Ps. 22. v. 2.

3. *Mare*

3. *Mare hoc est peccatorum* nostrorum & æterni exitii, in quod præceptus actus Christus emerfit suo tempore.

4. *Mare Judaicæ Tyrannidos, Crucifige, crucifige!* clamantis.

5. *Mare tentationum*, quas sensit in mortis angribus, cum in horto, tum in cruce.

SUAM IPSIUS CRUCEM PORTAVIT

Christus.

771. *Ligna, quibus concremandæ hostia erat ipse Isaacus hostia portavit*, Gen. 22. v. 6. Ita Christus crucis suæ lignum, in quo ipse offerendus, portavit. Ab eis ductio ad mortem huc quadrat, Gen. 4. v. 8.

CHRISTUS EXTRA JERUSA-

lem passus.

772. *Filium patris familias agricola extra vineam occiderunt*, Matth. 21. v. 39. Filius ille Christus est, quem Judæi extra Jerusalem, ad patibulum tractum, confoderunt.

CHRISTUS PASSUS EXTRA

urbem.

773. Num. 19. v. 3. *Vacca rufa extra castra educebatur*, Lev. 4. v. 12. *Carnes extra castra concremabantur*, Ita Christus extra urbem Hierosolymas, pro nobis passus est, & ut nos leproso peccato visitaret, extra urbem sanctam pati voluit, ne nos è cœlestibus Hierosolymis proscriberemur. Liberati mundum contemnamus, 1. Joh. 2. v. 15. quia nostram contumeliam ipse Dominus luit, cogitemusque veram mansionem in cœlis esse, Heb. 13. v. 13. & 14.

CHRISTUS IN LOCO CAL-

variæ passus est.

774. *Adamus primus peccatum in loco fragrantissimo,*

mo, Gen. 2. v. 9. *commisit*: Adamus secundus in loco maximè fœtido pœnam perfolvit, Calvariz scilicet, ut peccatorum nostrorum fœtorem lueret.

CHRISTUS PASSUS IN MONTE

Calvariz.

775. *Elisæus irrisus est à pueris, quos urse devoraverunt, calvusq; dictus*, 2. Reg. 2. v. 23. 24. Ita Christus, verus Elisa, hoc est, agnus Dei, illusus est à pueris malitiæ, non ætatis, Ephes. 4. v. 14. Esa. 65. v. 20. pendens in loco Calvariz, Esa. 53. v. 4. *calvusq; dictus*, cum omni ope destitutus esse videretur. His autem pueris Deus urlus factus est, Amos 5. v. 19. *Elisa convertens se maledixit pueris: Christus oculos gratiæ avertens, urfos Romanos accersivit.*

CHRISTUS IN CRUCE.

776. *Palmitem cum uva*, Num. 13. v. 24. *exploratores attulerunt*. Crucis lignum talis palmes fuit, in quo Christus vera uva hæsit, ex qua sanguis effluxit, qui nos ut vinum lætificat, peccati sordes abstergens. 1. Joh. 1. v. 7. Hebr. 9. v. 14. Isaac oblatus ab Abrahamo, fimilem gerit typum.

778. *Aaron inter vivos mortuosq; stetit, thura Deo adolens*, Num. 16. v. 48. Ejusmodi sacerdos Christus fuit, qui in cruce pendens, jamque animam agens, inter vivos corporaliter & mortuos spiritualiter stetit; non enim fugit passionem, sed velut ovis stetit, lanios Judæos expectavit, Matth. 26. v. 20. Sed quæ thura adolevit patri? *Obedientia*, Philip. 2. v. 8. *precationis seriæ*, Heb. 5. v. 7. *largissima veniæ*, *Pater dimitte illis*, Summa: *Septem verba Christi thus verum fuerunt.*

CRUX CHRISTI.

779. *Est arbor in medio terra, quam vidit Nabuchodonosor*, Dan. 4. v. 7. 8.

Bb

I. Alia

1. *Alta* Dei amore, qui patet in passione filii Dei, Rom. 5. v. 8. Joh. 3. v. 16.

2. *Lata* misericordiae universalitate, Joh. 3. v. 16.

3. *Pulchra* brachiorum Christi extensione. Extendit brachia Dominus in cruce, hoc pulchrum: sed & vocem intendit, clamans: *Venite ad me omnes*, Matth. 11. v. 28. hoc magnè pulchrum.

4. *Fructifera* meriti magnitudine. Est enim hoc meritum universale, cujus fructus ad omnes pertinent, 2. Cor. 5. v. 14. 15. ut omnes hos fructus gustarent, ipse mortem pro omnibus gustavit, Hebr. 2. v. 9. in arbore crucis extensus.

5. *Umbrosa* solatii efficacitate. Umbra enim reficit, fessos cursu, viâ: *Quamvis* strenuè curras, nil efficit, Rom. 9. v. 16. Umbram solatii sub cruce Christi capta, velut arbore felicissima, contra mortis umbras, Psal. 23. v. 4.

6. *Non invidiosa*. Omnes enim volucres, de quibus Psal. 11. v. 1. sub hac arbore latere possunt. Ne dubitarent homines, brachia extendit in crucis arbore filius Dei & hominis, omnes ad se vocans homines, Matth. 11. v. 28.

CRUX CHRISTI

780. 1. *Est virga* Moïsis, qua mare aperuit, & de Pharaone triumphavit, Exod. 14. v. 16. Crux Domini aperuit mare iudicii divini, liberum nobis transitum fecit, Zach. 9. v. 11. & de infernali Pharaone Col. 2. v. 15. triumphavit.

781. 2. *Scala* Jacobi, per quam cœlum conscendimus. Hanc ille vidit in somno, Genes. 28. v. 12. Nos scalam illam cœlestis Jacobi liquidò videmus in crucis patibulo, quando somnum mortis cepit Dominus. Per hanc crucis scalam ascendimus in cœlum, quando

verâ

verâ fide longitudinem, latitudinem, altitudinem & profunditatem & patris dantis, Joh. 3. v. 16. & filii fe offerentis, Eph 5. v. 2. & Spiritus S. Heb. 9. v. 14. charitatis verâ nobis fide applicamus.

782. 3. *Lignum, quò Elisæus ferrum aquis eduxit*, 2. Reg. 6. v. 6. Ut ferrum in aquas damnationis incidamus, inopes eramus consilii, ut Prophetarum filii, d. l. vers. 5. sed accessit cœlestis Elisa, & crucis suæ lignum aquis damnationis, Gal. 3. v. 3. inferens, nos extraxit.

783. 4. *Altare*, verum sacrificium est oblatum. Multa habebant altaria in Levit. Δ erum autem altare crux Domini fuit, in qua

1. *Hostia* Christus.
2. *Ignis* ira patris.
3. *Maclatores* Judæi & milites.

784. 5. *Est lectus, in quo magnus Propheta puerum resuscitavit*, 2. Reg. 4. v. 32. seqq. Nos omnes eramus mortui in lecto: lectus ille lignum vetitæ arboris fuit. Conscendit ergò Christus lectum crucis, nosque moriendo vivificavit, Eph. 2. v. 1. 5. 2. Tim. I. v. 10.

785. 6. *Statera*, in qua Deus peccata hominum & Christi meritum ponderat, præponderat meritum Christi, & remittitur peccatum, Zach. 2. v. 11.

786. 7. *Charitatis divina*, ejus longitudinis, latitudinis, altitudinis, profunditatis, Ephes. 3. v. 18. *mensura*.

787. 8. *Mensa*, in qua benedicimur à Josepho nostro; cujus ille Joseph typus, *qui manus suas in modum crucis redegit*, Ephraimo à sinistris consistens, Manasse à dextris: *huic levam, illi dextram imposuit manum*, Gen. 48. v. 14.

788. 9. *Cruce est uterque postis sanguine agni conspergendus, Exod. 12. v. 7. Ita crucis postes immaculato sanguine suo agnus mundi consperfit, Joh. 1. v. 29. 1. Pet. 1. v. 19.*

CHRISTUS UT MALEDICTUM suspensus.

789. Num. 21. v. 8. *Serpens eneus, serpentis quidem formam habebat, non venenum, quod potius tollebat: Ita Christus, ut maledictus pendit in cruce, non tamen maledictus suâ culpâ, sed nostram tollens, Esa. 53. v. 5, 6. Serpens ergo ille Christi ipsius collatione, Joh. 3. v. 14.*

1. *Ob occasionem, quæ fuit clades Israëlitis ob peccatum inflicta: Ita Christi in cruce exaltandi causa nostra peccata, Esa. 53. v. 12. Luc. 22. v. 37.*

2. *In ligno suspendebatur serpens iste: Sic Christus in ligno portavit peccata nostra, 1. Pet. 2. v. 24.*

3. *Mortuo serpente sanabantur Israëlita, à morte liberabantur: Ita nos morte Christi, 1. Cor. 15. vers. 55. 2. Tim. 1. v. 10.*

4. *Omnibus quidem propositus erat serpens: sed ii tantum sanabantur, qui fidei oculis intuebantur: Ita mors Christi propitiatorium est propositum omnibus; solis tamen prodest credentibus, Rom. 3. v. 25.*

CHRISTUS PENDENS in cruce.

794. *Arietem inter vepres pendentem obtulit Abrahamus, Gen. 22. v. 12. Deus pater est verus pater, Eph. 3. vers. 15. excelsus super omnes gentes, super omnes deos. Ille obtulit filium suum unigenitum, Joh. 3. v. 16. in odorem bonæ fragrantia, Eph. 5. v. 2. Filius ille verè aries est, præfiguratus Levit. 5. v. 15. c. 6. v. 6. Num. 6. v. 14. pependit & ille cornibus inter vepres, iisque implici-*

plicitus. Notatur primo, quo pacto potentiam divi-
nam occultari voluerit tempore passionis, Phil.2. v.6.
Cornua enim potentiam significant.

2. *Vepres verò vel sentes sunt peccata nostra, quia
infrugifera sunt, Rom. 6. v. 21. quia injussa crescunt,
Rom. 7. v.17. seq. quia conscientiam implicans & pun-
gunt ut spinæ, Ezech.28.v.24. Hinc spineam coronam
gestavit Dominus, Johan.19.v.5. quando peccatorum
nostrorum sentes tulit, aculeum legis & mortis, 1. Co-
rinth.15. quia igni plectuntur, in ligno portavit, 1. Pet.
2. v.24. Jer.4.v.4. ut spinæ igni comburuntur, Esa.10.
vers.17.*

IN CRUCE CHRISTUS

nudus.

795. *Adam in paradiso se nudum esse animadvertit,
post commissum peccatum, Gen.3.v.7. Adamus secun-
dus nudus pependit in cruce, ut nostram nuditatem
Apoc.3.v.18. lueret, & solveret quod non abstulerat,
& averteret gladium iræ Dei, quem post prævarican-
tes nudare solet, Ezech.5. v.2.*

CHRISTUS FLENS

in cruce.

796. *Joseph notum se faciens fratribus vocem eleva-
vit, flevitq, Gen.45.v.2. Ita Christus in cruce notam
volens reddere misericordie sue magnitudinem, fletu
& lachrymis preces Deo obtulit, Heb. 5. v.7. ut ne de
fratris amore dubitaremus.*

CHRISTI CLAMOR

in cruce.

797. *Struthionis socium se Jobus appellat, Job. 30.
v. 29. Ita Christus ob summum passionis dolorem so-
cius struthionum factus, quando velut pulli struthio-
num, à patre derelictus videbatur, Psal.22. v.2. Socius*

Bb 3

quo-

quoque struthionum, qui, posthabito neglectoque omni periculo præsentissimæ se morti objicit: de quo Ælianus lib. de propriet. animal. 14. c. 7. *Venator, cum ovis incubantem animadverterit struthionem, nidoque evolantem pastûs pullis conquirendi gratiâ, peracuta hastilia è ferro penes nidum defigit, etiam resplendescencia. At struthio ad suos pullos revertens, & mucrones ferreos animadvertens: tamen perniciousis alis, velut secundis velis, nidum reperit, in apertum ferrum ruit. Accedens ergò venator struthionem cum pullis capit. Intimæ dilectionis Christi imago:*

1. *Venator* Satanas fuit, ut aliàs sæpiùs; vidit ille Christum suorum maximam agere curam, qualis solet esse gallinæ ovis incubantis, Matth. 23. v. 37. *Congregare te volui.*

2. Christus venit in carne, ut suis cibum ministraret spirituales, Joh. 4. v. 14.

3. Nidum & tabernaculum inter Judæos sibi Christus, Joh. 1. v. 34. *Habitavit inter nos.*

4. Penes hunc nidum cœlestis struthionis nostri, infernalis venator *hastilia* posuit, quæ *furor* Judæorum *acuit*; Pilatus cum militibus *defixit*, in monte Calvariæ.

5. Non ignorabat hoc Christus: sed vel quinque prædixerat discipulis, *hastilia passionis suæ splendescere videbat*, apparatus cernebat.

6. Ille contra nil mortem & pericula moratus, morti & periculis præsentissimis se subjicit; ad tempus capitur, sed victor redivivus refurgit, 1. Cor. 15. vers. 55.

7. Refert de eodem struthione Ælianus, cum lapides

lapes decoquere. Peccata nostra sunt lapides gravissimi, hæc Christus decoxit, abstulitque.

8. Munit nidum suum struthio aggere maximo, ne pluvia pullis nocere possit: Christus suos præsidio munit fortissimo, muro cingit igneo, Zach. 2. v. 5. ne imber persecutionum iis nocere possit: quia in petra ædificati sunt, Matth. 7. v. 25. Psal. 32. v. 6.

9. Struthio lapides demittere dicitur in venatores. Christus Ecclesiæ tutor & defensor lapides in venatores projicit, cum tyrannos punit, Ecclesiam persequentes. *Exemplum simile est*, Jos. 10.

CHRISTUS IRA DEI

pressus.

798. *Manus offerentis super arietis ponebatur caput*, Exod. 29. v. 10. Deus pater est, offerens iste filium proprium & unigenitum, Joh. 3. v. 16. *Manum* autem suam ei imposuit, hoc est, iram, unde inclinato capite, tanta mole nostrorum peccatorum & iræ Dei pressus, in cruce hæsit. Horrendum est in manus Dei viventis incidere! Hanc manum Christus tulit, ne ea nos premeret, de qua David conqueritur Psalm. 32. v. 4.

CHRISTO FACTA

exprobratio.

799. *Fratres Josephi mutuo loquuti sunt: Ecce somniator venit! mittamus eum in cisternam aliquam, dicemusque: pessima bestia devoravit eum; & tunc apparebit, quid illi profint somnia sua*, Gen. 37. vers. 19. 20. Ita Judæi Christum sæpius somniatorem & vaniloquum esse temerè judicarunt: quem etiam in crucem actum convitiis ejusmodi prosciderunt: *Descende de cruce: An sic destruis templum?*

Bb 4

Vc-

Verum ut somnii Josephi veritatem exitus ipse comprobavit: Ita Christus similiter potentissimè resurgendo ex mortuis convicia omnia Judæorum diluit.

CHRISTUS ILLUSUS

in cruce.

800. *Cham patrem ebrium ludificatus, maledictus est, Gen. 9. v. 25.* Tales Judæi fuerunt, qui Christum calice furoris Domini (pro nobis) ebrium irridentes, maledictionem consequentur, ni respiciant, Rom. 11. v. 25. seq.

ILLUSUS CHRISTUS.

801. *Simei, 2. Sam. 16. v. 7. David in exilium pulsus à degenero filio Absolomo, contumelia insuper à Simei affectus est, & vir Belial vocatus:* sic Christus in crucem actus, & in pulverem mortis positus, convitiis proscissus est, Luc. 23. v. 35. à Judæis, canibus mortuis spiritualiter, cum hanc *Margaritam* ita pedibus conculcarent, verum Davidem abjicerent. Margarita illa Dominus est, verus David Christus est, Ezech. 34. vers. 23.

802. *Ismael ludificatus est fratrem Isaacum, eumque persequutus, Gal. 4. v. 29. Gen. 21. v. 10.* Tales *Ismaelita* Judæi erant, qui Christum ludificati sunt variis modis, in passione, eumque persequuti sunt, quique veri Abrahami filii dici volebant, cum Abrahami tamen opera non facerent, Joh. 8. v. 40.

CHRISTUS CLAMANS.

803. *Psal. 69. v. 4. Rauca sunt factæ fauces meæ. Verissime dictum de Christo in cruce pendente, cum inclamaret patrem; Deus meus, cur me dereliquisti? Psal. 22. v. 2. cum discipulos: Vigilate: cum iudicem, accusatores; innocentiam contestando. Rauca autem Christi*

Christi vox facta est, deficientibus & exhaustis jam viribus, & ad tempus *viso infernali lupo*, quando mortem æternam in cruce passus; sicut eorum vox, qui lupum vident, raucefcere dicitur.

CHRISTUS ORANS PRO Crucifixoribus.

804. Num. 12. v. 13. *Moses pro sorore rebelli & leprosa oravit, dicens: O Domine sana eam.* Ita Christus pro sororibus & fratribus suis rebellibus & leprosis spiritualibus Judæis, Patri suppliciter factus est in cruce, quando oravit: *Pater ignosce illis, nesciunt enim quid faciunt.* Hæc Christi precatio efficax fuit multorum curatio & mundatio, sicut patet in centurione, Dominum custodiente, Luc. 23. v. 47.

CHRISTUS IN CRUCE remittens.

805. *Joseph noxam fratribus remisit.* Gen. 45. v. 4. 5. sic Christus in cruce crucifixoribus ignovit.

CHRISTO PATIENTE DEITAS quievit.

806. *Simsoni cum crines raderentur, quievit ipsius virtus,* Jud. 19. v. 16. Ita cum Christi caput in passione coronâ spineâ raderetur, quievit potentia ejus, quâ se exiit Philip. 2. v. 7. Scilicet Christus similis carbunculo, de quo Plin. lib. 37. c. 7. asserit, quod ignem non sentiat: Ita nec Deitas in se passa est; sed tamen in assumpta carne, Act. 20. v. 28. verè passa; Deus enim est, qui suam redemit ecclesiam.

CHRISTI VULNERA

807. *Sunt Noachi fenestra,* per quam animalia in arcam intrabant, Gen. 6. v. 16. Ita per Christi vulnera in ecclesiam intramus, & ne aquis diluvii pereamus, præservamur. Per eadem Christi vulnera in eccle-

Bb 5 siam

fiam triumphantem intrabimus , ingruente iudicii
universalis illius diluvio.

VULNERA CHRISTI SANANT.

808. Efa.38.v.31. *Iussit Esaias, ut tollerent massam de ficis, & cataplasmaerent super ulcus Hiskia & sanaretur.* Quod signum Ezechiaë fuit, fore ut vita ipsi prolongaretur, inque domum Domini ascensurus esset: Esaias significat salutem Dei, quæ Christus est: Actor.4. vers. 12. salutare Dei, Luc.3. vers.30. Actor. 28. v.28. Hic jubet nos tollere massam de ficis, quibus sanamur, Efa.53.v.6. quod si facimus, vera fide, spiritali vita donabimur & satiabimur in domo patris.

VULNERA CHRISTI SUNT CAVERNÆ & foramina petrarum.

809. Cantic.2.v.14. *Columba mea in foraminibus petrae & in caverna maceria.* Foramina hæc petrae sunt Christi vulnera. (hic est vera petra, 1. Cor.10. v.4.)

1. *Ob pavescantium præsidium:* Conf. 1. Sam.14. v.11. Efa.2. v.21. Hebr.11. v.38. Christi vulnera præbent præsidium, Joh.14.v.1. *Ne turbetur cor vestrum.* Benè D. Bernhard. Turbabor, sed non perturbabor, quia vulnerum Christi recordabor! Quæ ergo in his foraminibus sunt columbæ, non trepidabunt, sed immunes erunt ab omni damnatione, Rom.8. v.1.

4. *Ob fructificantium hospitium:* In cavernis nidificant aves, mellificant apes: Ita in vulneribus Christi absconduntur, qui in iisdem nidificant, fructum ferunt & mellificant, Johan.15. vers.2.3.4.5. seq.

VUL-

VULNERA CHRISTI SUNT

quinq; flumina, Gen.2. v.10.

810. Ecclesie paradisum irrigantia, rivis

1. Misericordie, Rom.5. scaturit enim ex Christi vulneribus fons inexhauste misericordie DEI, flagellantis pro servo filium, pro inimicissimo dilectissimum, Rom.5.v.8.

2. Sapientie, 1.Cor.1.v.30. quando medicus per vulnus proprium invenit generi humano remedium.

3. Gratie, Joh.1.v.17. Ex Christi namque gratia gratiam fugimus, ore fidei, & ore corporis in Sanctissimo Synaxeos epulo.

4. Charitatis, Joh.15.v.13. Ubi enim est medicus, qui pro salute ægroti sustineat vulnerari, nisi hic noster Jesus, benedictus in secula.

5. Solatii & lætitiæ, Luc.2.v.10. Vulneribus enim suis Christus omnia tristitiæ nostræ vulnera sanavit.

Hi fontes monstrantur à ministris verbi divini.

CHRISTUS VULNERATUS.

811. Propitiatorium aspergebatur coram Domino de sanguine juventa: Levitic.16.v.14. Hebr.9.v.13. Christus verum propitiatorium suo ipsius sanguine conspersus est, non vitalorum, Hebr.9.v.13. in circumcissione, sudore passionis, flagellatione, crucifixione, ut nos mundaret, lavaret, Apoc.1.v.5. aspergeret, 1.Petr.1.v.2. Hebr.9.v.19. Apoc.19.v.13.

SANGUINIS CHRISTI TYPI.

812. Sanguis Abel, Genes.4.v.10. Melius clamat sanguis Christi, Hebr.12. v.24. qui vere Abel innocentissimus, Joh.8. v.46. Abel despectissimus: Esa.53.v.2.3.

813.

813. 2. *Sanguis hœdi*, in quo tineta vestis Josephi Gen. 37. v. 31. Christus in se Josephus innocentissimus, peccatum non fecerat, Esa. 53. v. 9. & tamen ejus vestis in sanguine hœdi, hoc est, omnium nostrum peccatis conspurcata & tineta est.

814. 3. *Sanguis postium*, Exod. 12. v. 13. cujus beneficio immunes ab angelo cædis Israelitæ præstabatur: Ita & nos Christi sanguis servat, ne Sathan, latro ille Joh. 8. v. 44. in nos irruat, ne lex nobis noceat.

815. 4. *Sanguis offerendus non cum fermento*, Exod. 23. v. 18. Sine omni malitiæ fermento Christi fuit sanguis, sine omni odii fermento.

816. 5. *Sanguis testamenti*, Exod. 24. v. 8. quo populus aspergendus erat. Verè Christi sanguis nos aspergit, emundatque ab omni peccato, 1. Joh. 1. v. 7. Sanguis Testamenti melioris, Hebr. 9. per tot.

817. 6. *Sanguis cornua altaris tingens*, Exod. 29. v. 12. Crux erat altare Christi: illius cornua omnia tinxit Domini sanguis, superiorem partem capite cruentato; duo latera, duabus manibus; inferiorem partem crucis pedibus, clavorum acie transfixis: Imo totum crucis suæ altare (non ejus duntaxat partes) innocentissimo suo sanguine Dominus noster Jesus mellitissimus cruentavit.

818. 7. *Sanguis vituli*, Levit. 1. v. 5. confer. Lev. 4. v. 6.

819. 8. *Sanguis arietis*, quo sacerdotum auriculæ ungebantur, Levit. 8. v. 23. Christi sanguis non aures nostras solum, sed & corda nostra unxit.

820. 9. *Sanguis hostiæ pro peccato*, qui imbutam faciebat vestem, Levit. 6. v. 27. Ita Christi sanguis, quasi maledicti pro nobis, Gal. 3. v. 13. quasi immunus habitus est.

821. 10. *Sanguis* agniculi & turturis pro purificatione, Levit. 12. v. 6. Christus innocentia agnus, gemitu lachrymabili turtur in cruce exhibitus, clamans: *Deus meus, Deus meus, cur me dereliquisti?* Psal. 22. v. 2.

822. 11. *Sanguis* avis maciatae, Lev. 14. v. 6.

823. 12. *Sanguis* quo domus leprosa mundatur, Levit. 14. v. 51. Omnes nos domus leprosa Christi sanguine purificamur, tollente omnem peccati lepram, 1. Joh. 1. v. 7.

824. 13. *Sanguis* rubrae vaccæ Num. 19. v. 5.

825. 14. *Sanguis* quo sagittas suas inebriavit tempore passionis Christi, Deut. 32. v. 42. Atque ita mutò melius clamat Christi sanguis, nam clamat pro omnibus fidelibus, Abelis pro se solum. Sanguine Christi vestis ipsius humanitas scilicet verissimè tincta fuit: Sanguine Christi postes cordis nostri tinguntur; Idem oblatus est Deo patri non in fermento propriæ malitiæ, quâ caruit, sed azymo charitatis intimæ Joh. 15. v. 15. sanguis ille verus novi testamenti, Matth. 26. v. 28. cordis nostri verum altare tingens, aures nostras ungens ungento Spiritus Sancti, qui eas aperit, Act. 16. v. 14. Sanguis ille est leprosam domum cordis nostri purificans, Act. 15. v. 9. & Lev. 14. v. 51.

826. Est *funiculus* Rahab. Jos. 2. v. 18. Sanguis Domini verè est funiculus, nos ex inferni fovea extrahens, Zach. 9. v. 11.

CHRISTUS SUO IPSIUS SANGUINE largiter conspersus.

827. *Pallium suum in sanguine suo lavabit*: Gen. 49. v. 11. Pallium Christi vestes sunt ipsius: Uva vera est Christus ipse, destillans sanguinem salutiferum, in quo

quo vestes ipsius toties lotæ sunt; in circumcissione, toties flagellatus in passione. In horto, tantopere mole peccatorum gravatus. Ideò autem lavit Christus suas vestes, aut nostras sordes tolleret. Esa. 64. v. 6. lavaret Ezech. 16. v. 9. ne aut nudi ambularemus Apoc. 3. vers. 18. cap. 16. vers. 15. aut à nuptiarum rege ejiceremur, Matth. 22. v. 13. Christus moriens in cruce cum Adamo, Gen. 2. v. 21. convenit, dormiente, post somnum uxorem accipiente. Dormit in cruce Christus, & conjugem accepit spiritualemente sanctus ille sponsus, Ose. 2. v. 19. 20.

GUTTÆ SANGUINIS

Christi.

828. Cant. 5. v. 2. *Vox sponsi est: plenum est caput meum rore & cincinnati mei guttis nocturnis.* Ros ille in capite sponsi nostri est sanguineus ros, quem corona spinea extorsit, qua ob peccatorum nostrorum spinas coronatus est. Insuper & cincinnati ejus pleni guttis nocturnis fuerunt quando sanguineum sudorem emisit noctu in horto.

CHRISTUS INNOCENTER

passus.

829. *Barrabas Adamus primus fuit, Rom. 5. v. 12. Per unum hominem; hic dimissus, Christus supplicio affectus.*

CHRISTUS ALAPAM

accepit.

830. 1. Reg. 22. v. 24. *Michaas à Zedekia percussus veritatem regi Ahab dicens: Ita Christus.*

CHRISTUS MEDIUS INTER

latrones.

831. *Ut homo ille Hierosolymis Jerichunta profeta-*
Eti-

Eturus, in latrones incidit, Luc. 10. v. 30. Christus in latrones activos & inter latrones passivos. *Activi* latrones Judæi fuerunt, occidentes Christum;

1. Affectu.
2. Dictis.
3. Factis. *Passivi* latrones duo illi, cum Christo in crucem acti.

CHRISTUS FELLE

potatus.

832. Matth. 27. v. 34. *Fel* peccati amaritudinem notat, quæ cor inficit, amarulentumque reddit. Cor enim nostrum est radix illa germinans fel, Deut. 29. v. 18. cap. 32. v. 32. quod ut Christus lueret, felle potatus est, nonos felle absinthioque potaremur æternæ damnationis.

JUDÆI ACETO ET FELLE

Christum potant.

833. Hoc ipso indicant I. *Animi* fel & amarulentiam, quam expresserant Tragicis clamoribus illis: *Crucifige, crucifige.*

2. *Scripturarum negligentiam*: Salomon enim præcepit vinum dari supplicio afficiendis, Prov. 31. vers. 6. Istud præceptum sapientissimi viri aut nesciverunt, & sic arguitur *negligentia* in tractandis scripturis, aut sciverunt, & sic astruitur *amarulentia*.

3. *Degenerationem*, quomodo nimirum à Patriarchis, palmitibus jucundissimum vinum proferentibus degeneraverint, labruscas protulerint: Esa. 5. v. 4. & fel draconum, de quo Deut. 32. v. 33.

DUO LATRONES IN CRUCE.

834. *Judaorum rejectionem alter, alter gentium rejectionem* notare potest.

TER-

TERRÆ MOTUS TEMPORE

passionis.

835. Amos. 9. v. 1. *Dominus super altare stans percute* iussisse dicitur malogranatum, adeo, ut postes commoti sint. Deus pater filium offerens unigenitum super altari crucis stetit, inque ea malogranatum Christum percute permisit, adeo, ut non solum crucis postes, sed & tota rerum machina, suis velut sedibus convulsa, interitum minari videretur. Indicat ergo terræ motus ille

1. Dei iram, à cuius facie terra trepidavit.
2. Christi majestatem, terram moventis.
3. Ipsarum creaturarum irrationalium horrorem, expavelcentium velut ob Domini sui Psal. 24. v. 1. mortem.
4. Christi pugnam descendens ad partes inferiores terræ, Ephes. 4. v. 9.
5. Evangelii propagationem, quo universa terra mota.
6. Legis terribilitatem, Exod. 19. v. 18.
7. Nostri liberationem: Ex spiritali enim Ægypto liberati colles *exultaverunt* Psal. 114. v. 4.

ECLIPSIS SOLIS TEMPORE

passionis Christi.

836. 1. *Illo tempore luna eclipsin passa non est; Sol defecit*, ad indicandam *vita* eclipsin, quam sol justitiæ pateretur, ut novo lumine lunam Ecclesiam suam bearet.

2. Peccati gravitatem, quod sol justitiæ averfatur.
3. Mundum contemnendum esse, qui nobis crucifixus esse debet, Gal. 6. v. 14.
4. Judæorum cæcitatem notandam, quæ illos ob-

obruere debebat, occidente hoc Sole salvificæ cognitionis jubare.

5. *Exod. 10. v. 22. Mose extendente manum in Ægypto, tenebra factæ* : Sic etiam Christo manus extendente in cruce, in spirituali illa Ægypto, tenebræ ingruerunt.

Idem præsignificatum *tempore Ezechia, Ela. 38. v. 8. Jos. 10. v. 13. Sol stetit, donec ultionem de hostibus sumeret Josua* : Cœlestis Josua, ut vindictam de hostibus sumeret, Solem stantem habuit, *tam celebris triumpho spectatorem.*

6. *Tyrannidis Judaica detestationem*: cœli obstupuerunt, quòd fontem vivum dereliquissent, *Jer. 2. v. 12.*

13. Dominum gloriæ in crucem egissent.

7. *Christi majestatem*, cui vel ipse æther, universusque exercitus militat.

8. *Ira divina & malorum gravitatem*, quâ Judæi mox opprimendi.

9. *Christi Solis justitia* ad tertium diem in sepulchro occultationem.

MORTUO CHRISTO OMNES hostes quieverunt.

837. *1. Reg. 22. v. 36. Rege Israel stante in curru suo, mortemq; fortiter appetente, Syrii à praelio abstinuerunt & domum reversi sunt* : Ita Christo mortuo omnes hostes quieverunt, quia omnes sublati sunt, *2. Tim. 1. v. 10.*

APOSTOLORUM DE CHRISTI morte opinio.

838. *Gen. 37. v. 33. Jacob putabat, Josephum à fera pessima devoratum esse* : Sic Apostoli Christum plane excisum esse arbitrabantur, *Luc. 24. v. 21.*

SEPULTURA CHRISTI

& Mors.

839. *Ruth notavit locum*, in quo dormivit Booz, Ruth. 3. v. 4. Booz noster Christus est, qui nos quoque ut Rutham Booz in sponsam spirituales elegit, Osee 2. v. 19. Notemus ergò memori mente & cordis fiducia locum, in quo dormivit pro nobis somnum mortis, hoc est, semper ejus passionem, mortemque meditemur, 2. Tim. 2. v. 8.

CHRISTUS EST SEPULTUS.

840. Psa. 57. v. 1. *David à facie Saulis in speluncam se abdidit fugiens*, 1. Sam. 22. v. 1. *Christus verus David fugiens velut à facie Saulis infernalis, in speluncam sepulchri se abdi passus est.*

CHRISTUS SEPULTUS.

841. *Leocubans erit Juda*, Gen. 49. v. 9. Christus verus leo est, de tribu Juda, Apoc. 5. v. 5. qui in sepulchro occubuit, sed protinus resurgens, victrici dextrâ hostes contrivit; leo enim ossa conterere assolet, Esa. 38. v. 13.

SEPULTURA CHRISTI EST BENEFICIORUM IPSIUS SIGNACULUM.

842. Jerem. 32. v. 10. *Signaculum empti agri literis addidit, in spem certam, fore, ut Israelita reduces terram patriam occuparent*: Ita Christus in sepulchro signaculo ob signato, reponi voluit, ut ipse resurgens justitiamque restituens, Rom. 4. v. ult. nobis certam spem faceret, in cœlestem patriam redeundi, post resurrectionem, quando in hac vita velut exules & in peccatorum vinculis in mundi Babylone, velut captivi, oberamur.

SE-

obsignatum.

843. Dan. 6. v. 14. *Foveam, in quam conjectus Daniel suo ipsius sigillo Rex Darius obsignavit, ne quâ fraus committeretur*: Ita Judæi sepulchrum Christi obsignarunt, ne quâ fraus, quam sub erroris opinione finxerant, in Christi resurrectione committeretur.

PASSIONIS DOMINICÆ

quædam paralipomena.

PILATUS CHRISTUM JUDÆIS

ostendens.

844. *Ezechiel Propheta templum elegantissimum ostendit ecclesiæ Judaicæ: Ezech. 43. v. 10. seqq. Hic Pilatus longè augustius templum ostendit, ipsum Christum templum DEITATIS, Coloss. 2. v. 9. templum unicum salutis, ex quo aquæ vivæ ortæ sunt, Ezech. 47. v. 12.*

Christus verè fuit rubus ille Moli ostensus, Exod. 3. v. 2. à Pilato monstratus, quomodo in eo ignis furoris Judaici arsisset, Cantic. 3. v. 11. *Egredimini filia Sion, & videte Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum mater sua in die desponsationis illius & letitia cordis ejus.*

1. *Filiæ Sion omnes pii, pertinentes ad spiritualesm Sionis ecclesiam.*

2. *Rex Salomon Christus est, verè pacem restituens, Ephes. 2. v. 14. coronatus coronâ spineâ à matre sua, hoc est, Synagoga Judaica.*

3. *Tempus additur; In die desponsationis, cum scilicet sanguine ille sponsus noster fieri vellet; & in die letitia cordis ejus: Dies passionis est & dies lætitiæ ob redemptionis completionem, cujus desiderio Christus inflammatus arsit, Psal. 40. v. 9. Luc. 12. v. 50.*

nec disuadentes iter passionis audiit, Matth. 16. v. 23. & tristitiæ, ob nostrorum dolorum susceptionem, Esa. 53. v. 5. 6.

JUDÆORUM VOX IMPIA:

Sanguis ejus super nos! Matth. 27. vers. 25.

845. *Mare rubrum Ægyptios obruebat: Israelitæ transitum præbebat*, Exod. 14. v. 28. Ita in Christi sanguine suffocati Judæi, spernentes illum per incredulitatem, Rom. 11. v. 20. Act. 13. v. 46. Salvantur per eundem credentes Christiani, veri Israelitæ, Rom. 9. v. 6. In flumine sanguinis Christi invenit fidelis transitum: infidelis quisquis mortem & exitium.

846. Exod. 12. v. 23. *Videbo sanguinem & transibit plaga cædis*: Invertunt Judæi: Videat Deus sanguinem & veniat super nos plaga cædis, fugæ, dispersionis catholicæ. Omnia hæc mala Judæis contigerunt. Jos. 2. v. 18. Coccineus funis Rahabam salvabat: Christi vincula coccinea & sanguis Judæos condemnabunt. Videbunt enim, in quem pupugerint, Johan. 19. v. 37. Zach. 12. v. 10.

JUDÆORUM VOX:

Non habemus Regem, nisi Cæsarem.

847. Judic. 9. v. 15. dixit rhamnus: Si non vultis me regem, egrediatur ignis de rhamno, & devoret cedros Libani. Talis rhamnus Christus fuit, cujus imperium detrectantes Judæi, ignem experti sunt ultricem, qui à Christo progressus. Esa. 8. v. 6. Aquas Siloë rejecerunt, Christum, leni agmine fluentem, amicum Judæos invitantem: Idèò Deus aquas furoris ipsi misit, v. 7.

Samuelem rejecerunt: & Saulem Regem petierunt: ut quondam Israelitæ fecerunt, 1. Sam. 8. v. 7. 8.

PILA.

PILATUS CHRISTUM

dimisurus.

848. Dan. 6. v. 14. Darius Rex Danielem libenter dimisisset: Ita Pilatus Christum, nisi aura popularis & gratia Cæsaris obstitissent.

CHRISTUS PORTANS CRUCEM

cum variis confertur.

849. Crucem portavit, ut

1. Imperator *hastam*, qua expugnet hostem crucem. Chirographum enim expugnatum est, Coloss. 2. v. 14. Verè Imperator fuit Christus:

1. Designatus à patre cœlesti, ut spirituali passionis suæ militiâ omnes hostes spirituales velut lacefferet, iisdem omnibus triumphatis, prostratis.

2. Optimus dux probatus, siquidem omnes rebelles & hostes fudit. Hinc Apostoli insultans 1. Cor. 15. v. 55. vox.

2. Princeps *insigne* suum gestans. Esa. 9. v. 6. *Principatus super humeros ejus* Christi insigne crux est. Eadem *crucis* manent omnibus insignia, sive crucis lignum sit externum, quale fuit martyribus, sive lignum crucis externum simul & internum, quale fuit Apostolus, 2. Cor. 12. v. 7.

3. Rex *sceptrum*; ut Ahasverus. Christi sceptrum crux est.

1. *Ratione subjectionis*: Crucis enim sceptro omnes subjiciuntur, 2. Tim. 3. v. 12. teste Apostolo: & Christo, Matth. 10. v. 38.

2. *Regiminis*: Sceptro rex gubernat, ejusque beneficio nutus sui indicia facit: Ita si tibi Christus crucis suæ sceptrum porrigat, illud in te vibret, memineris, te regni Christi incolam esse, Apoc. 3. v. 19.

Cc 3

4. Abel

4. *Abel* ille innocentissimus trucidatus à Caino; Populus Judaicus Cain verus fuit.

5. *Noa* portans arcam, in qua omnes homines salvari possunt, fide applicantes. Crux Domini vera arca, in qua omnes salvari homines oportet.

6. *Jacob* portans scalam cœli. Crux scala cœli: nemo ascendit in cœlum, nisi qui per crucis Christi scalam ascendit, *fidei pedibus*. Hæc crucis scala à terra humanæ nostræ imbecillitatis pertingit ad cœlum divinæ majestatis. Gradus in scala crucis sunt *Christi amor, misericordia*, quæ elucet in omnibus scalæ partibus, quaqua versum. Aspice Christi pedes, latus, brachia, caput.

7. *Eliakim* portans claves domus David: Esa. 22. v. 22. Ecclesiæ domus veræ Davidis prima clavis crux est, nemo sine hac clave potest cœlum introire.

8. *Moses* gestans virgam, quâ Ægyptios punit: Crucis virga spirituales Ægyptios punit, illis Chiographum & potestatem mortis extorsit, Hebr. 2. v. 14.

9. *Abimelech* portans ramum arboris jubensque suos idem facere, Judic. 9. v. 48. Ita crucem quoque portandam esse sæpius monuit Dominus, Matth. 10. v. 38.

MONS CALVARIÆ.

850. 1. Est mons Sinai, Exod. 19. v. 16. 18. *terribilis igni furoris divini, rugitu ipsius Christi, fulguribus passionis ineffabilis.*

2. *Mons inaccessibilis*: Nimium enim ei appropinquare vetantur homines & jumenta, d. l. v. 12. At solus Christus accessit, perpeffus crucem, delens culpam.

SCIS-

SCISSIO VELI IN TEMPLO,
quid significet.

851. 1. Ceremoniarum Leviticarum repudiationem, Heb. 9. v. 10. Dan. 9. v. 27. Col. 2. v. 16.

2. A Synagoga Judaica ad Ecclesiam transmigrationem: quæ copiosius facta est sub Novi Testamenti tempora.

3. Mysteriorum patefactionem, remoto velo, patefacto aditu.

4. Sceleris Judaici detestationem, quam vel ipsum *scissa veste* templum significat. Siquidem in sceleratissimæ rei detestationem olim vestes scindebantur, vide Matth. 26. v. 65.

5. Viæ in cælum apertionem, Heb. 9. v. 24.

6. Regni gratiæ à Judæis ablationem, Actor. 31. v. 46.

7. Christi ingressionem in sanctorum, Heb. 9. v. 12. sanctum.

8. Liberi accessus ad thronum gratiæ patefactionem, Heb. 4. v. 16.

9. Veræ manæ oblationem, quæ erat in arca. Christus est vera manna, non amplius arcæ inclusa, sed omnibus proposita, Joh. 6. v. 33.

10. Utriusque Testamenti conjunctionem, quæ significata per illam veli sublationem, tanquam interstitii inter utrumque fœdus.

11. Violentam corporis Christi, veli DEITATIS, lacerationem, in cruce factam.

12. Omnium per Christum factam contemplationem.

13. Gentium Judæorumq; conjunctionem, Eph. 2. v. 14. Gal. 3. v. 28.